

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 150. — ESTRANGER, 250

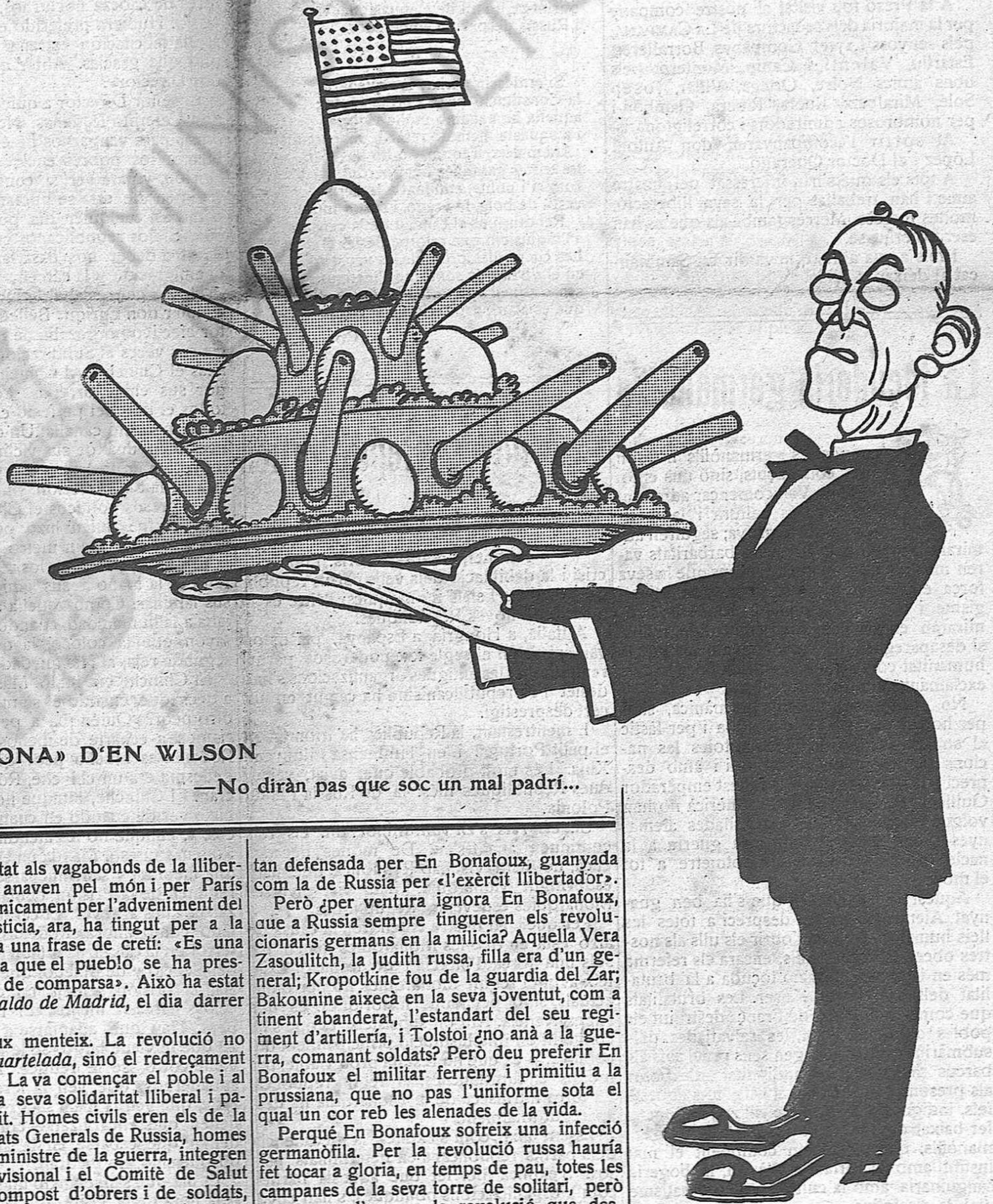
L'Historia que passa

En pocs dies, múltiples grans fets històrics s'han produït. Ha caigut el vell règim rus, tot corcat i negre; i avui la Rússia és, de fet, una República. La «terra dels mil llacs», la dolça Finlàndia llunyana, ha recobrat la seva plena llibertat nacional. Polònia, la nació martre, ha rebut del nou Govern rus el reconeixement de la unitat i la independència. I els Estats Units, la gran nació democràtica, ha entrat en la lluita i s'ha posat al costat dels pobles que's batien per la bona causa.

¿Qui pot dubtar ja de la significació de la guerra? ¿Qui pot desconèixer que totes les forces de llibertat lluiten per a enfonsar la fortalesa de l'imperialisme opressor, alçada com un repte i una menaça al mig de l'Europa?

Diu Wilson, en el seu darrer Missatge, que la gran República es disposa a entrar en la batalla per a defensar el mateix principi a què és deguda la seva fundació. I aquest principi és la Llibertat, en son ample, fecunda i humà sentit.

La bandera estrellada dels Estats Units voleia ja entre les glorioses banderes dels aliats. I aviat les seves estrelles brillaran en el cel de victòria.

LA «MONA» D'EN WILSON

—No diràn pas que soc un mal padri...

Una tonteria d'En Bonafoux

A mi—exceptuats els anys d'adolescència, en els quals un rene em semblava una sàviduria— sempre m'ha donat En Lluís Bonafoux l'impressió d'un personatge de l'Arniches dedicat a la literatura. El fanaler de *Serafin el Pinturero* o *El pobre Valbuena* redactarien idènticament que En Bonafoux els seus judicis sobre la política espanyola o els seus comentaris sobre la guerra.

Ara En Bonafoux ha dit el seu judici sobre la revolució russa i ell, un jacobí, ell que denigrà al Zar mil i una voltes, oferint

la seva fraternitat als vagabonds de la llibertat russa que anaven pel món i per París clamant messiànicament per l'adveniment del regne de la Justícia, ara, ha tingut per a la revolució russa una frase de creff: «Es una cuartelada en la que el pueblo se ha prestado a servir de comparsa». Això ha estat escrit en l'*Heraldo de Madrid*, el dia darrer de març.

En Bonafoux menteix. La revolució no ha estat una *cuartelada*, sinó el redreçament de tota Rússia. La va començar el poble i al poble donà la seva solidaritat lliberal i patriòtica l'exèrcit. Homes civils eren els de la Duma, els Estats Generals de Rússia, homes civils, fóra el ministre de la guerra, integren el govern provisional i el Comitè de Salut Pública està compost d'obriers i de soldats, és a dir, de poble. Així, la revolució francesa, també hauria estat una *cuartelada*, i la de 1848, i la nostra del 1868, i la de Cuba,

tan defensada per En Bonafoux, guanyada com la de Rússia per «l'exèrcit llibertador».

Però ¿per ventura ignora En Bonafoux, que a Rússia sempre tingueren els revolucionaris germans en la milícia? Aquella Vera Zasoulitch, la Judith russa, filla era d'un general; Kropotkine fou de la guardia del Zar; Bakounine aixecà en la seva joventut, com a tinent abanderat, l'estandart del seu regiment d'artilleria, i Tolstoi gno anà a la guerra, comanant soldats? Però deu preferir En Bonafoux el militar ferreny i primitiu a la prussiana, que no pas l'uniforme sota el qual un cor reb les alenades de la vida.

Perquè En Bonafoux sofreix una infecció germanòfila. Per la revolució russa hauria fet tocar a gloria, en temps de pau, totes les campanes de la seva torre de solitari, però en guerra l'encega la revolució que destrueix en els pobles neutrals el tòpic del zarrisme autocràtic i a Rússia les esperances de

una pau. I la destitució del Zar és per a ell una *cuartelada*, i *cuartelada* l'implantació de totes les llibertats polítiques i l'igualtat civil, i l'humiliació de la noblesa, i la supressió de la pena de mort, i la redempció dels jueus, i la llibertat de Finlàndia, i la promesa de l'independència de Polònia, i la futura proclamació de la República i el càstic de tots els victimaris dels craupelistes que des de la força toquen a sometent, com batalls simbòlics. «Curiosidades de Petrogrado sangriento y calenturiento» —diu. Un idiota no escriuria altres judicis.

Bonafoux també ho és una curiositat. Renega de França i porta un cognom francès; es diu revolucionari i escup sobre la revolució més santa i més enorme que hagin presenciat els homes després de la francesa; rosega els heroïsmes i els plans dels aliats i té un fill voluntari en les files angleses. Bonafoux, d'un altre home amb la seva ànima, diria senzillament que era això: un *pingajo*.

PARADOX

En Samblancat en llibertat

El dissabte, al vespre, fou posat en llibertat l'Angel Samblancat.

El distingit advocat senyor Pinilla havia demanat la reforma de l'auto de detenció, i el jutge la va concedir, decretant la llibertat del nostre amic mitjançant fiança personal.

A la Presó fou visitat el nostre company per la majoria dels redactors de LA CAMPANA, pels senyors Layret, Companys, Borralleres, Estartiu, Valentí i Camp, Montero, pels bons amics Nofre, Ortega, Villar, Josep Solé, Miralpeix, Ruera, Ribera, Gambón i per nombrosos admiradors i correligionaris.

Al sortir l'acompanyaren don Antoni López i el Doctor Queraltó.

A tots els que s'han interessat pel nostre amic i han treballat per la seva lliberació, moltes mercès. Mercès també als que'ns han escrit oferint-se.

I fins a una altra, que va dir En Samblancat al deixar la cel·la.

La toçuderia germanòfila

LS nostres germanòfils no són uns convençuts, sinó uns entocudits. Van començar admirant la força, la cultura i la disciplina d'Alemanya; següen admirant-la quan amb les seves barbaritats van mostrar clarament els teutons que la seva força era brutalitat, la seva cultura salvatgisme i la seva disciplina badoqueria; l'admiraran encara vençuda i embrutida, i fins, si desaparegués del mapa com a nació i de la humanitat com a raça, seguirien boca-badats exclamant: Oh, l'Alemanya!

No per temor a la força germànica, sinó per horror a la barbarie teutona i per fàstic al superb militarisme prussià, totes les nacions del món miren amb odi i amb desprecis a la nació regida pel funest emperador Guillem. Els Estats Units d'Amèrica no han volgut tolerar més les etzegallades alemanyes i han declarat també la guerra a la nació orgullosa que volia sotmetre a tot el món.

Aquest odi universal, que s'ha ben guanyat Alemanya pel seu desprecis a totes les lleis humanes, en lloc d'obrir els ulls als nostres obcecats germanòfils, encara els referma més en la seva admiració toçuda a la brutalitat dels exèrcits del Kaiser. Les brutalitats que cometem al Nord de França destruint els pobles d'on els treuen, les salvatjades dels submarins que torpedegen sens previ avis als barcos hospitalars, la indignitat d'exposar als presoners al foc dels aliats, tots aquests fets, indignes d'un poble civilitzat, no logren fer baixar del burro als nostres testaruts germanòfils, que segueixen confonent el mal instint amb la fortalesa d'ànim, la bogeria sanguinaria amb la cultura i l'automatisme amb la disciplina.

Rússia amb la seva revolució s'ha posat al nivell de les demés nacions aliades i avui

ja podem ben dir que tot el món civilitzat s'ha aixecat contra una nació que simbolitza una tirania bàrbara, indigna dels nostres temps de Llibertat.

En el concert de nacions civilitzades, unides contra la bàrbara Alemanya, aviat no quedarà més que aquesta pobre Espanya d'En Dato i En Romanones; del sentiment universal d'horror a les salvatjades prussianes, ja sols no en participen els nostres germanòfils que tenen el sentit moral anulat per aquesta adoració al Kaiser que tenen clavada al cor i al cervell.

JEPH DE JESPU

Aquest número ha sigut revisat per la censura governativa

ALLÀ I AQUÍ

Del arbre teocràtic ha caigut un altra branca morta i consumida; ja la seva ombra, xica ha devingut, i el planeta, amb més Sol, recobra vida.

La audacia dels apòstols emmenà la rëlla en els terroços sanguinaris: darrera'l solc, més d'un Tolstoi sembla els magics grans de blat igualitaris.

La guerra, apocalíptic alarit, va eixordar als vidents i als optimistes, el mapamundi encès s'omplí de por.

Fins que s'oi la música d'un crit, obrint-se un ull de claretats mai vistes i Rússia despatxà l'emperador.

II

Si'm dessin a triar, me quedaria la Constitució russa i no la nostra; aquella ha nat amb molta vigoria i a aquesta hem de resar-li un parenostre.

Ara mateix, Teòtim, no ho has vist?

les tristes garanties hem perdut com si'l poble, emulant a Jesucrist vestit de boig, fós cego, i s'ort, i mut.

Rendim-nos al candau de la censura, a l'inquisició que retorna llesta.

Les cucurulles prompte les veurem en el *divendres sant* que s'inaugura sense aquell «¡Avui fos i dema festa!»... que és clam, aspiració i afany suprem.

A. COSTA I SENDRA

Les noves Repúbliques

EN els darrers temps s'han produït en el camp de la política dos fets aparentment contradictoris: l'un és la crisi i la debilitació dels vells partits republicans dins els Estats monàrquics; l'altre és la creació de noves Repúbliques.

A Itàlia, a Hongria, a Espanya, països on van existir en el segle XIX poderosos partits republicans, les antigues organitzacions s'han desfet i el republicanisme ha caigut en un cert desprestigi.

I, mentrestant, la República ha triomfat en el petit Portugal i en l'immensa llunyana Xina. I és molt probable que, aviat, veiem dues Repúbliques més: la de Rússia i la de Polònia.

Sí: *els reis s'en van*. Millor dit: els reis continuen anant-s'en. De moltes dècades ençà, no hem vist cap República que hagi esdevingut Monarquia, i hem vist diverses Monarquies esdevenint Repúbliques.

Per què? Al nostre entendre, la causa de això està en que les Monarquies tenen tan sols una força d'inèrcia i de tradició. Existeix avui el règim monàrquic, no per raons actuals, sinó per raons històriques. És una supervivència. Allí on subsisteix, és que s'ha convertit en una institució principalment decorativa, o és que no resulta prou viable, per motius circumstancials, el règim republicà. La força intrínseca de la Monarquia ha desaparegut totalment.

Essent així com s'explica la decadència dels partits republicans en determinats països? S'explica pel fet que aquests partits, com a organitzacions polítiques, s'han envellit i s'han corcat. La bondat dels republicans no ha estat prou per a contrarrestar l'encarcarament o la desviació dels seus partidaris.

En això apareix claríssimament la distinció entre les idees i els homes, entre els principis i els partits.

No cal, doncs, que els republicans sincers plorin la mort de la seva idea. La idea viu i triomfa. Més o menys depressa, les Monarquies del món aniran desapareixent i seràn substituïdes per Repúbliques. A tot arreu on els partits republicans estiguin plens de saba i d'esperit nou, tenen assegurada la victòria futura.

FULMEN

UN RATO EN LA CÁRCEL

El Chinche y el Alacrán

El sàbado, por la tarde, al salir de la Prisión, después de cincuenta y dos horas de encierro, se me acercó un empleado y me dijo zalamemente: «El señor Director acaba de encargarme que le salude en su nombre, que lo felicite por su excarcelación y que le haga presente lo mucho que ha sentido que el hallarse enfermo le haya impedido visitarle a usted». Contestación mía: «Muchas gracias. Pero, anteaer le pedí al señor Director que me dejara de noche la puerta de la celda abierta, porque yo también me encuentro enfermo y padezco dolores de cabeza nocturnos, y no me lo concedió. Hubiera preferido ese modesto favor a esta felicitación extraña. Sin embargo, repito que gracias. ¡Ah! Y que se alivie el señor Director».

El señor Director a quien aquí se alude es don Ceferino Ródenas. No escribimos estas líneas para vengarnos de él, sino para hacer bien a los pobres encarcelados de nuestra Prisión, y para ver si conseguimos que el régimen de esta se humanice un poco. Así como así cualquier día podemos volver a ella. Si los republicanos cumpliéramos con nuestro deber, nos pasaríamos la vida entre la emigración y la cárcel.

Hace poco, estaba de Director en nuestra Celular don Enrique Belled. Como el Director efectivo no gozaba de buena salud, hacia sus veces el Subdirector, un tal Ledesma, alias el Chinche. Al Chinche le llamaban así por sus chinchorrieras. Ledesma parecía a todos el tipo del perfecto carcelero, que es el del perfecto canalla. Un día le decía en un periódico una de sus víctimas: «Usted está muy bien en la cárcel. Pero, su puesto no está en la Subdirección, sino en una celda.» A los presos políticos el Chinche nos chinchó. Él fué quien hizo poner la segunda reja alambrada a un metro de distancia de la primitiva, para que los reclusos no pudiesen dar la mano a sus amigos y abrazar a sus familias. Como aquella alambrada ultrajaba a la humanidad, cuando se fué el infame sayón que la colocó, la quitaron. Pero, la segunda reja, allí ha quedado.

El Chinche era malo. Mas ¿quién nos iba a decir que, cuando él se marchara, vendría otro peor? ¿Quién iba a pensar que llegaríamos a echarle de menos? Pues sí señor. Ródenas es mucho peor que Ledesma. Si Ledesma era un chinche, Ródenas es un alacrán. El Chinche, aunque no los quería, subía a ver de cuando en cuando a los políticos; y, aunque no les atendía oía sus quejas. Ródenas ni eso. Manda un empleado a decir una mentira, y sanchincharse. Parece que el régimen de la Prisión debía tender a suavizarse. Pues al revés. El cepo nunca ha apretado como ahora. Ródenas ha impuesto el terror en la cárcel, ha establecido un régimen de silencio y de miedo que hiela el alma. Así la prisión semeja un camposanto, las celdas parecen nichos. El reglamento mipepa. Hay que adaptarse a él a toda costa. Al que le viene largo, se le estira. Al que le viene corto, se le reduce. Los empleados subalternos, que ven la ferocidad entronizada, que ven la mala sangre en las alturas, tienen que encarnizarse con sus víctimas, tienen que cebarse en la ajena desgracia, porque sino, no medran.

El día que salí, ocurrió un suceso donoso. A la hora de la visita, mi familia me trajo unos cuantos paquetes. En unos, iba el alimento del espíritu: libros, periódicos, papeles. En otros, el pan de la carne. El em-

pleado de servicio escudriñó los impresos. El pobre diablo miraba sin ver. El no buscaba más que las palabras vitandas socialismo y anarquismo. Si las encontraba en algún papel, lo dejaba aparte *damnatus ad ignem*. Cuando acababa el registro, observé que el hombricaco miraba de reojo a un paquete que quedaba por abrir, sin atreverse a desliarlo. El tal paquete, que el carcelero oliscaba con desconfianza, era la fiambra de la comida, que los míos me habían traído atada y envuelta en viejos periódicos. El empleado, inquieto, me preguntó desde lejos, señalando el misterioso envoltorio, que qué era aquello. Yo, indignado por la odiosa pesquisa, respondí: «Esto es una bomba de melinita para volar la cárcel». Y cogiendo el paquete lo estrellé contra el suelo. El carcelero, espeluznado por el ruido infernal, huyó pisando las patatas y los pedazos de merluza que se habían evadido de la fiambra.

Desde que Ródenas es director de la Prisión, las monjas mandan en ella con imperio absoluto. En tiempo de Félix Antiga, este pundonoroso ayudante enviaba a cada momento a las hermanas a fregar, y por eso, no pararon las santas mujeres hasta que le echaron de aquí. Ródenas, porque es reaccionario o porque las teme, ha optado por dejarles hacer lo que les da la gana. Y así, crían cerdos con las sobras del rancho. Se beben o se venden el vino de los enfermos y aguan la leche de los no creyentes. Tienen sus queridos, sus preferidos se entiende, no vaya el fiscal a marearnos otra vez. Los presos preferidos por las monjas son los germanófilos y los que les cuentan chascarrillos de repertorio. El que, al presentar la gamella, grita «¡viva Alemania!», ya puede estar seguro de que encontrará pizcas en el rancho. Y el que es tartufo o adúlón, está tratado como un prior y aumenta de peso de día en día. Un loco desafortado que hay en la enfermería, se condena cada vez que ve a las hermanas y las insulta en un léxico de la calle del Mediodía, i las pone de palabras que empiezan por *p* y de palabras que empiezan por *m*, que no hay por donde cogerlas.

Hemos dicho que en la cárcel se está actualmente peor que en tiempo del Chinche, durante cuyo mando ya se estaba muy mal. Vamos a probarlo. Hemos sabido que en el correccional se ha establecido el período de incomunicación absoluta, que la costumbre y la piedad habían abolido. Nos han asegurado que a los de preferencia se les ha suprimido la clase de música, con lo que ahora padecen veintitrés horas diarias de celda. En Políticos todavía ha habido más restricciones. En primer lugar, la famosa segunda reja se ha comido varios metros de departamento. Luego, han desaparecido las cabeceras de las camas. Se ha disminuído la ración de luz eléctrica: con las cinco bujías que dan ahora, es imposible leer y escribir de noche. Se ha introducido la moda ominosa de husmear asquerosamente la correspondencia y vigilar las lecturas y las escrituras de los reclusos. Se han suprimido las visitas extraordinarias, que antes se concedían a cualquiera. Se ha implantado la innovación de cerrar las celdas de noche. Se ha retirado el permiso de conservar el reloj y los utensilios de bolsillo, que se otorgaba a los presos. Se ha fijado una hora y un patio insustituibles, para el paseo, cuando antes este se autorizaba por toda la cárcel y se dejaba escoger la hora del mismo. Y finalmente se han destruído unas pasionarias y unos macizos de alielies que cultivaban con amor sin igual los penados. Con este régimen no es extraño que en la enfermería haya constantemente dieciocho o veinte locos. Lo raro es que no pierdan el juicio todos los reclusos.

Razón tenía el señor Ródenas de felicitarme por mi excarcelación. El escapar de sus garras no es moco de pavo. Aunque ya he dicho que lo que a mí me hubiese gustado es que hubiese sido más parco en palabras y más largo en hechos. En cuanto a la visita de que habló su enviado, me alegro de que no me la hiciera. Usted no es digno de tocar mi mano, don Ceferino. Es usted una mala persona.

ANGEL SAMBLANCAT

- Qué se'n fa de la carn de la balena?
- Se menja.
- I dels ossos?...
- Se deixen a lo vora del plat.

Crisi?

UAN escric aquestes ratlles, es torna a parlar en els centres polítics de Madrid de una propera crisi que alguns creuen imminent.

Altra vegada aquesta paraula de crisi que és durant molts anys tota l'història espanyola, torna a ésser d'una altra reboisteria política l'arma esgrimida. Altra vegada volen amb aquest fantasma desnerit agitar les aigües tèrboles de la baixa política, els polítics de *guardarropia* que ens ha tocat patir. Quines consideracions ens cal fer als que, afortunadament lluny de la pestilencial llacuna, hem de viure de cara a la vida?

A tot arreu, a tots els països on la política, ocupant el nobilíssim lloc que li pertany en la categoria de les corrents directrius d'un poble és quelcom més que una baixa martingala o un *ofici per a anar tirant*; la possible proximitat d'una crisi és un moment sensacional, perquè significa en la nació una renovació de valors, una orientació que's rectifica, una fonda i essencial necessitat espiritual que s'atén. A tot arreu, una crisi política respon a una realitat viva, a una aspiració nacional, a una espiritual renovació utilíssima.

Així, la crisi representa a Europa un moment interessant, on els valors caducs o no convenients o que no han respost a la palpitació espiritual de son temps, han de deixar pas a l'imperatiu nacional d'una novella orientació. Als homes d'una valúia significativa, però en aquell moment no massa a tò, succeeixen altres en quina significació i en quina valor política i intel·lectual es tanquen totes les possibilitats glorioses de l'avenir. Sortir d'un Govern per a entrar en un altre acostuma a ésser, per a Europa, una justificada ansietat en que el poble hi posa tots els afanys lliberadors de la seva personalitat.

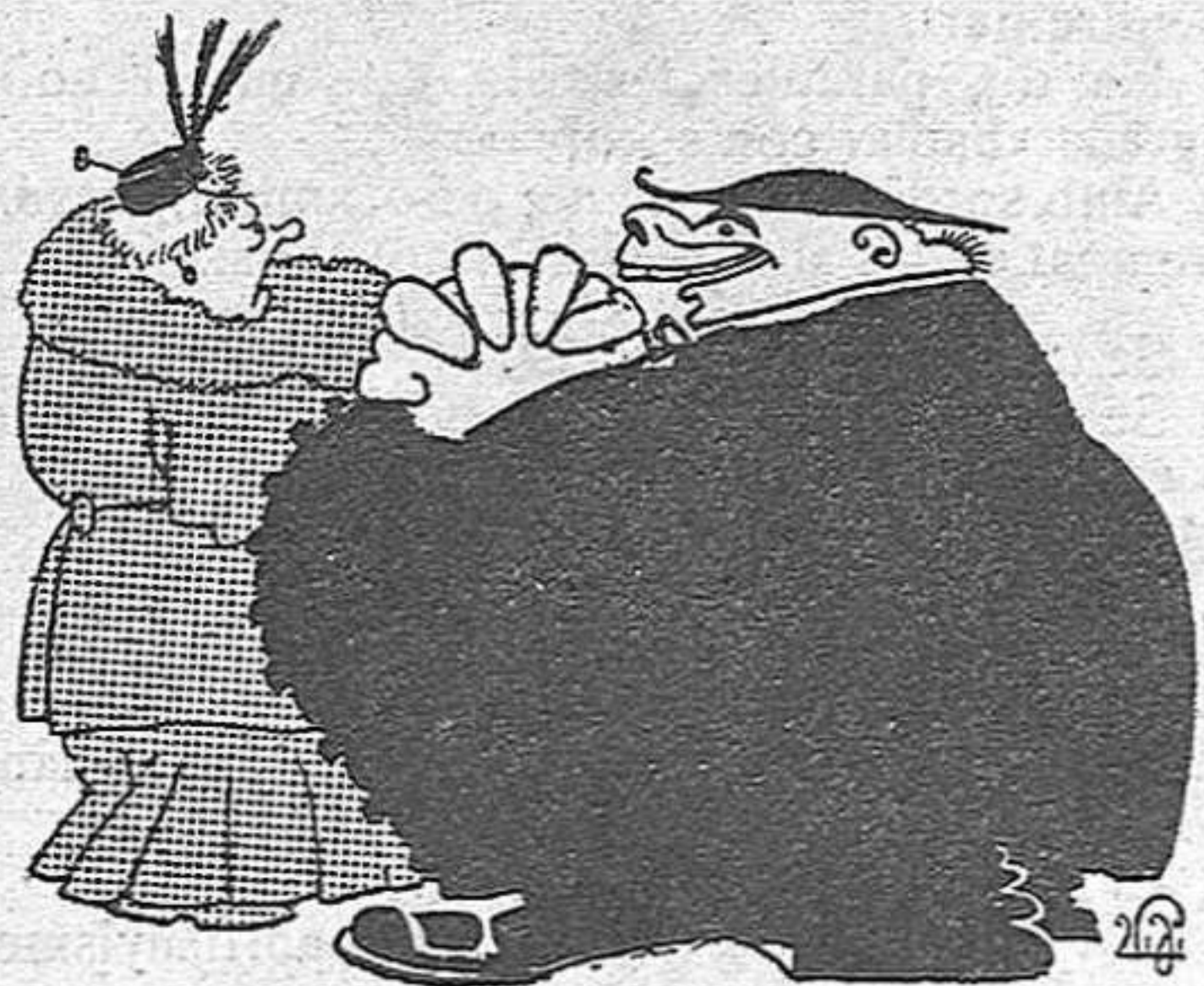
Però a Espanya, no. A Espanya una crisi ministerial (una crisi no ministerial hi és vitalícia, per dret propi, com els senadors) no interessa, no ens fa ni fred ni calor? Es que l'horitzó és tancat. Es que les valors en us i en corrent i predicament no tanquen per a la renovació desitjada cap possibilitat. Es que darrera de lo que cau sabem que no pot aixecar-se més que allò altre tan mort com lo que cau. Es que sabem el poble, amb la dolorosa convicció d'una llarga experiència, que darrera d'una crisi no pot aixecar-se una nova llum. Es que pel poble espanyol no representa virtualment cap interès ni cap esperança el fet de que se'n vagi En Romanones per a que el substitueixi En Dato. Dato, Romanones i Companyia, tots els sab de memòria i sab que de l'un a l'altre la penúria no té solució de continuïtat.

Per això, per a nosaltres, pel poble, la paraula crisi no té cap valor ni cap eficàcia. Fet i fet ens interessa més si la competència del Gallito i En Gaona és veritat o és també *fula* com la política.

I creieu-ho: Pot-ser aquesta indiferència en que, per culpa dels polítics, reb el poble la nova d'una propera crisi és, en aquesta perpetua crisi en que vivim, un dels més desagradables i terribles símptomes.

MARCEL

Dies sants

—Ahir vaig atrapar al meu marit menjant carn, i li vaig clavar una tonyina!..

—Mal fet, dòna; aixís el va fer barrejar.

El dia 27 d'abril

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

NUMERO 2000

QUARANTA ANYS DE VIDA CATALANA

El dia 27 d'abril

APOLOGIA

Quin goig, els Monuments! funció senzilla que encàr que sigui un comble d'hermosura, s'hi anuncia en els cartells tal baratura, que igual hi entren els rics que'ls curts d'erl no és que sigui un bombo de taquilla [milla. el dir-se, com es diu i s'assegura, qu'és obra que ha tingut—i encara dura— més èxit que'l «Tenorio» d'En Zorrilla. I ho crec. Es dins de l'art, l'us dels sagraris, malgrat els anys i els segles de trajecte, una obra, per l'enginy, model de farses. I fent-la s'hi han salvat molts empresaris; amb tot i el tal sainei tení un defecte: l'excés de partitins i de comparses.

JOAQUIM MALLEU

L'excelentíssim arlequí

HA parlat En Romanones a la sortida del Consell de Ministres; ha parlat per dir una colla de disbarats i mentides, amb l'incomprensible aplom del comediant segur del seu paper, refiat d'una *claque* i d'un públic que paga l'entrada, res més que per a distreu-re's.

L'obra del Govern, segons el dir del comte de Romanones, és oberta i fonamentalment revolucionaria; aquest govern i aquest home coix s'han desfet per a servir els interessos de la classe treballadora i les llibertats ciutadanes. O sinó vegi's:

La vaga del 18 de desembre, quina *tolerancia* governamental no ha merescut l'agraïment dels obrers que la realitzaren, la crisi del treball que, com les endevinalles dels blocs de calendari, pot dir perennement: *la solució mañana*; l'assumpté de les subsistències que han posat la vida de l'obrer sobre'l rail d'un tren, al foc d'unes drogues o d'una arma, al pont del Mico, a les pedreres de Montjuic, etc. etc.

A Rússia, En Romanones, ara tindria la pell en remull; ni riuria com riu ni per fer pallaçades se li permetria la sabata de set soles. Se li hauria acabat el corretgir proves a la *Gaceta* veient-se expropiat de finques i negocis...

S'alaba, per fi, de la concessió d'una amnistia «amplíssima», i els periodistes madrilenys, que l'escoltaven pacients com cabrits, no varen omplir-lo de tomàtecs, ni replicar-li amb uns mots adequats protestant de la frescura d'aqueix *liberanos domine* esguerrat.

L'amnistia romanonesca ha deixat en els presiris nacionals els condemnats pels successos nonats de la fragata *Numancia*, alguns dels quals, per no dir tots, tenen rebaixada a vuit anys la condemna de trenta, faltant-los-hi setze mesos perquè, acollin-se a la llei de llibertat condicional, surtin de les ergàstules oprobioses.

Es tot un comble aquest senyor marquès de Figueroa. Voldríem fer-hi broma i la ploma's romp i s'estripa el paper; acabariem per a donar feina a la censura, amiga de fer creus, ara que la setmana santa ens n'ha donat pel pare i per la mare.

J. COSTA I POMÉS

Notes de fóra

Lloret de Mar.—En la xamosa vila cantada en la nostra immortal *Marina*, s'ha celebrat el matrimoni civil de l'hisendat republicà don Josep Vilà Prats amb la gentil i simpàtica senyoreta donya Concepció Clausell Gali, ex *hija de Maria*, a quina Congregació donem el pésam per tan *irreparable* pèrdua.

Fou aquest acte de solemnitat irreprotxable

per la forma encertada en que van dirigir-lo el senyor jutge suplent—per la fugida del jutge propietari el metge senyor Blanch, fillol de la contraient—i del il·lustrat senyor secretari, quins interpretaren la llei de mode que honra a la població que compta amb aitals funcionaris.

Lloret de Mar, vilatge de gran cultura, que corre parelles amb les condicions topogràfiques naturals, admirables per tots conceptes, pot dir-se que va associar-se al acte d'aquella boda, puig a més de la nombrosa comitiva—i això que eren les sis del matí—el poble en massa es veia al carrer contemplant la desfildada de l'acompanyament, retratant-se en totes les mirades el carinyo que sentien per l'acte civil que's celebrava.

I això no és d'estranyar de Lloret de Mar, on no és aquest matrimoni civil el primer ni segon que s'hi celebra, sinó que són molts ja els que s'hi han realitzat, lo que vol dir l'avenç i despertament que en matèria ciutadana i anticlerical se ve produint entre la població d'aquell vilatge, que bé es pot calificar d'escullida barriada del Paradís.

Van ésser testimonis del casament el prestigiós republicà advocat de Barcelona senyor Estartús Eras i l'hisendat de Lloret senyor Vilà (don Joan).

El banquet donat als convidats, fou esplèndid, havent per la tarde sortit els nuvis senyors Vilà a viatge de bodes, que desitgem els sigui de plena satisfacció. I sa vida matrimonial un etern idíl·li.

Sonata XXXIII

LA gent s'ha fet una imatge del ianki en absolut estafalaria. Se creuen que l'oncle Sam no té sentiments i que allò dels negocis són els negocis, és el seu cartell. Errada, amics meus, errada. La prova més palesa de la seva honorabilitat moral l'acaba de donar el president Wilson, com la dona Washington al constituir els Estats Units i Lincoln al fer una guerra per a que desaparegués l'esclavitud en les terres de la seva presidència.

El missatge de Wilson és d'una grandesa extraordinària! No volem res, ni territoris, ni indemnitzacions. Res. Volem únicament que triomfi la justícia, que el dret sia respectat per tothom, que uns pirates no puguin anorrear nacions, ni enfonzar vaixells, Contra Alemanya doncs! I el poble americà s'ha posat al seu costat i l'estat de guerra ha sigut declarat. Seguiran les demés republicanes del nou continent? Jo crec que sí. No m'estranyaria gens ni mica llegir en els diaris de demà que el Brasil o l'Argentina o Xile han adoptat una posició semblant a la dels Estats Units.

I mentres tant nosaltres, pobres espanyols, ens anem quedant sols sense sentir fred ni calor en mig de l'ardenta foguerada que abrusa al món sencer. Sembla que siguem tots del sometent: Pau, pau i pau. El mal serà quan ens contestin: Paus, Paus i Paus. Ja s'ha acabat la Quaresma, vaja, ja podem menjar carn els divendres; qui no s'alegra d'això? Sobre tot amb lo car que ara va el bacallà.

Que no haveu comprat el bè? No? Vatúia nada món! A qui atormentarà la canalla de casa vostra? A la minyona? Això del bè en les cases on hi han criatures és cosa indispensable en aquests temps que les sangs fan la moguda. Els pobres petits li estiren la llana, li fiquen els dits als ulls i li furguen les narines; la bestiola a tot diu: bè!

El bon Jesuset i sant Joan també ho feien de bordegaços amb el xai d'aquest darrer.

No hem sentit gaire soroll aquests dies; entre els liberals d'En Grañé i els regidors de la «Lliga» han fet complir les ordenances municipals i no han corregut carruatges. En canvi unes colles de galifardeus armats de maces se les han hagudes amb les portes de ferro i fusta armant un xivarri que no té nom. A la noia de casa li he comprat un zerrac per a que empiipi als veïns.

Avui aniré al terrat a disparar trets enlaire, enlaire eh? jo no soc com aquell salvatge que aprofitant la resurrecció del Senyor disparava amb bala a les finestres de la Rectoria.

I ara que ha ressucitat, per que visqui molts anys en profit de bisbes i clergues, bevem-hi.

MORITZ XV

RUIXADA D'ABRIL

—Adéu siaul... Me'n vaig a Rússia.
—Diable!... I què hi aneu a fer?
—Vull veure amb mos ulls el drama estrenat darrerament en aquell grandios teatre i, sobre tot, vull saber quin papè hi fan els *ex-homes* que en Gorki ens pintà tan bé.

—Ja torno a sè aquí de Rússia.
—I el célebre drama, què?
—No he vist més que'l primer acte, però si tots els demés s'aguanten a igual altura, va a tení un èxit immens.
—I's *ex-homes*, com se porten?
—Tan bé... que ja han deixat l'ex.

Pels seus indubtables mèrits i la seva especial manya, el comte de Romanones fa avui de padri d'Espanya. No obstant, original sempre i a fi d'estalviar-se un pico, en lloc de donar-nos mona, veureu com ens dona mico.

Mireu-lo!... Es el bè de Pasqua...
¡Bè ditxós!... ¡Quina sort tens! Si demà al forn et rosteixen. bona nit, ja estaràs llest!...
¡Quàn més desgraciats són altres pobres bèns que jo coneç!... Aquets no moren de prompte, però es cuiden d'un teler, voten cada any set vegades, beuen vi car i dolent, mengen no tant com voldrien, celebren mitings i aplecs, criden, senten fer discursos... i total per què?... per què?...
Oh!... Ditxós tu, bè de Pasqua, que, si tens drama, el tens breu, sense mitings, ni discursos, ni juntes magnes, ni plets!...

La Quaresma és acabada, però... continúa el bou venent-se a preus impossibles i no trobant-se moltó, i escassejant les mongetes, i faltant la carn de porc, i el bacallà estant pels núvols, i sent caríssims els ous...
La Quaresma és acabada, però ail, els dejunis no.

—Es aquí que compren llibres?
—Si son útils, sí, senyor. Em comprarà aquest?

—A veure...
Ail!... Uix!... La *Constitució!*...
—¿No li convé?

—De cap modol
¿No sab vostè que, actualment, és llibre que ja no s'usa per res absolutament?...

S'ha fet l'emprèstit. Molt bé. L'èxit sembla tan grandios que'l Govern n'està orgullós i els plutòcrates també.

Dies sants

—Que no ha anat a veure els bèns, mossén Quirse?...
—Per què?... Si els bèns ens venen a veure a nosaltres!...

Però, el gros de la nació,
que viu de lo que treballa
i no del cupó que talla,
sent igual regositg?... No.
El poble, que és ja gat vell
en semblants combinacions,
sab bé que d'aquets mil'ions
ni un cèntim serà per ell.
I amb la seguretat plena
de que ho endevinarà,
pensa:—Un gep més a juntà
als que ja porto a l'esquena!...

C. GUMA

Un banquet an En Rovira i Virgili

DILLUNS a la nit, una colla d'amics de nostre redactor Rovira i Virgili varen donar-li un banquet al Restaurant Martin, amb motiu de l'èxit del seu llibre darrerament publicat.

Entorn de la taula, aplegats per l'admiració an En Rovira i pel sant amor a Catalunya, hi havia nacionalistes procedents de totes les branques d'aquest arbre sagrat, que cada dia pren més i més ufana.

El sopar transcorregué amb la més franca alegria; però a l'hora dels brindis va evidenciar-se la mala intenció de la gent de la «Lliga».

L'amic Carner, nova encarnació de Maquiavelo, va tenir una pensada que no deixà païr el sopar amb tranquil·litat a la majoria dels assistents a l'àpet.

La pensada, verdaderament inquisitorial, consistí en que cada un dels oradors que s'aixequessin a dir quatre mots, o quatre dotzenes, en honor d'En Rovira i Virgili, tenia l'obligació d'al·ludir a un altre comensal i així tots anaren demostrant les seves dots oratories, ben diverses per cert.

Finalment s'aixecà a parlar el nostre Rovira, que feu un discurs radicalíssim, demanant, però, més sincerament que En Cambó, que tenia d'acabar això de posar sordina a nostres aspiracions nacionalistes, que calien estridències i pensar sempre en el programa màxim i no en el mínim. Parlà després de Pancatalanisme, va canviar-nos les fronteres per a que poguessim quedar-nos amb En Samblancat i va al·ludir a l'entente vasco-catalana, de la que espera en sortirà una raça perfecta.

I així acabà el sopar que, fora el moment de trobar-nos en l'us de la paraula, va transcórrer d'una manera agradabilíssima.

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 31 DE MARÇ AL 5 D'ABRIL
DE 1917

Per terra

Al front occidental, ha anat augmentant gradualment la resistència alemanya a la pressió dels aliats, però aquests han fet nous avenços importants en direcció als tres objectius principals, que són Cambrai, San Quintí i Laon. La plaça forta de San Quintí, sobre tot, està greument compromesa, i si no vé molt aviat aquella reacció ofensiva alemanya que els germanòfils de per aquí esperen amb candeletes, no trigaran gaire els franco-anglesos en apoderar-se de la històrica ciutat.

Al front rus han continuat els atacs locals dels austro-alemanys, sense que s'hagi produït cap modificació important.

Al front italià, al romanès i al de Macedònia, molta activitat d'artilleria.

Al front de la Palestina, un exèrcit turc de 20.000 homes ha estat derrotat al sud de Gaza pels anglesos, els quals han fet 900 presoners, entre ells tot l'Estat Major d'una divisió, present, a més, alguns canons.

Als fronts de Persia i Mesopotàmia, els turcs han oposat forta resistència a la marxa convergent del russos i els anglesos, però han hagut de seguir reculant.

Per mar

Cap fet important a consignar, com no sigui l'aparició d'un nou corsari alemany en aigües americanes, el qual ha enfonsat alguns navilis aliats.

Per l'aire

No hi ha hagut cap fet especialment remarkable.

«LO QUE VA DE AYER A HOY»

—Pensar que ahir era el Czar de totes les Russies, i avui soc un fill de veí com qualsevol altre!...

Per culpa d'En Romanones, que ha tingut la humorada d'establir la suspensió de garanties i la previa censura dels periòdics, LA CAMPANA DE GRACIA és ven precisada a aplaçar la sortida del número extraordinari anunciat per a avui i que dedicàvem a la «Revolució Russa».

El publicarem aixís que s'hagi restablert la normalitat.

En la Exposició d'art francès que s'inaugurarà dintre de poc a «Belles Arts» hi constaran els vintidós tapicots dels Gobelins, valuats en vintidós milions de pessetes.

Tira peixet!...

Ja cal que vigilin bé a la colla del «Matadero de Gracia» i als regidors germanòfils també. Perquè una obra d'art de tant preu, uns i altres serien capaços de... comprar-la.

A la sessió municipal del dimarts no hi va comparèixer cap regidor republicà. Això fou una picardia premeditada; doncs

aixís obligaren als clericals a assistir a la sessió del dijous sant.

Confessem que són minucies que no responen a cap idea pràctica. Això hauria estat molt bé acompanyat de l'energia que no varen tenir el dia que's votà la suspensió del trànsit rodant. Lo demés són p... i armes al hombro.

Els liberals-conservadors celebren aqueixos dies unes conferències polítiques baix el lema de «Mecànica electoral».

Ja és vella aquesta mecànica.

Tothom sab que, per a segons quins polítics, tot el mecanisme consisteix en un tupí.

Han corregut veus sobre la pròxima dimissió d'En Romanones.

«Diuen que farà entrega del Govern després dels indults del divendres sant.»

Haurà fet molt santament.

I la bona obra seria completa, si entre aqueixes demandes d'indults hi hagués les dels ministres i la seva pròpia.

Si se'n anaven dignament, encara pot-ser el poble els indultaria.

I les mateixes veus alarmadores asseguruen que en la Presidència el substituirà el senyor Villanueva.

Vé't-aquí!

Ara comprenem les moxaines i les amoretes que li feien els regionalistes!

Amb motiu de la sospensió de garanties, En Lerroix ha aplaçat els mitings en que tenia de pendre part.

Ha dit, paraules textuals, que an-ell no li agrada «hablar con sordina».

Amb sordina pot-ser no; però amb diapason trempat en les altes esferes... pot-ser sí.

Se torna a parlar de crisi.

Se diu si En Romanones no tornarà per ara a ésser poder!

Però ja! se tem que pugui En Dato!

—I d'això ne diuen alguns setmana santa?

Una mare cruel atormentava al seu fill per a despendre-se'n, a causa de que no podia mantenir-lo.

El fet esdevenia a Madrid.

Pot apuntar-se'n una, l'anti-madrilenyisme.

Desde demà tornen a funcionar les muntanyes russes del Turó Park.

En Pich hi anirà a filosofar els canvis que sofreix els alts i baixos que pateix en una gran ciutat la popularitat d'un home, fet i pastat per a ésser alcalde... popular.

Ara amunt, ara avall. Vattia!